

21. НАУЧНО-СТРУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ „УРБАНИЗАМ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ“

Сребрно језеро, 29-31. мај 2025. године

Конференција са новим именом – УРБАНИЗАМ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ – је била успешна и посећена и 2025. године, са преко 180 учесника из Србије, Републике Српске, Северне Македоније, Словеније, Хрватске, Португалије, Румуније и Мађарске. У оквиру нове конференције обрађени су тематски важни радови за државу и друштво, који су приказани кроз 40 реферата из области урбанизма, геодезије и катастра, архитектуре, саобраћаја, просторног планирања и осталих сегмената развоја простора као и два рада финансирана од републичких фондова са блиском и значајном тематиком. Они су одговорили на шест предложених тема конференције:

1. Конципирање, планирање, пројектовање и одржавање становања: социјално, приуштиво и непрофитабилно становање;
2. Допуна законског оквира за боље уређење питања зелене инфраструктуре, зеленог града и јавног здравља;
3. Интегрисани систем управљања непокретностима;
4. Планирање после усвајања плана: примена, спровођење, надгледање, мониторинг;
5. Урбанистичко планирање и пројектовање за посебне групе: деца, млади, старији, особе са посебним физичким и менталним потребама; и
6. Одрживи развој и обликовање јавних простора (примери престоница културе).

У овом тренутку, на крају конференције, јасно је да је сваки сегмент нашег заједничког рада и дискусије овде дао допринос обликовању јасније слике о будућности урбанизма, геодезије, катастра и одрживог просторног развоја у Републици Србији и шире упркос сложеним спољним и унутрашњим условима. Заједнички напори и стручна размена мишљења су оснажили нашу посвећеност ка напретку у одрживости, дигитализацији и професионализацији урбанистичких и катастарских знања, искустава и пракси. У припреми и раду конференције посебну подршку су јој пружили Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије и Инжењерска комора Србије.

На основу претходног доносимо следеће закључке:

1. На првом месту се уочава преплитање заједничких тема које се тичу развоја града и простора. То показује низ квалитетних радова, који су отворили занимљиве расправе и указали на дато преплитање између обе струке. Треба радити на томе да се ова „синергија“ развија на следећим конференцијама;

2. Од великих броја добрих радова урбанистичка струка је нашла изузетне могућности, али и потребе за даљу сарадњу са геодетском струком, као што су пројекти „Паметна парцела“ и „Катастар инфраструктуре и подземних објеката“;
3. Наглашава се и значај добрих примера из иностранства изложених на овогодишњој конференцији. Колега, председник мађарског удружења планера, је изложио предавање о стању планерске струке широм Европе и везу за образовањем будућих планера, док је колегиница из Румуније објаснила како се локални урбанистички планови и пројекти прилагођавају важним европским развојним политикама на примеру зелене агенде ЕУ;
4. Овде треба приметити да је велики број радова подржан финансијски и организационо „споља“ – кроз сарадњу путем међународних, прекограничних и билатералних пројеката и мрежа. Ово даје нови импулс не само нашем стручном раду, већ даје шири подстрек на регионалном и европском нивоу;
5. Радови из области социјалног становања су показали да је друштвена брига о овом сектору становања испод потреба друштва и испод нивоа упоредивих европских земаља, па да јој треба посветити дужну пажњу и кроз даљи рад и истраживања показати управо оно што је дато овим радовима – узорни примери, важна искуства у развоју и унапређење одговарајућих развојних докумената;
6. Видно је да је здрав град постао важно тежиште урбанистичке струке, а да је за постизање тог циља једно од најважнијих средстава управо побољшање зелене инфраструктуре и, конкретно, сваког зеленила у градском простору;
7. Препознаје се у групи радова везаних за планирање простора за посебне друштвене групе да је, сем конкретних предлога, то и „путоказ“ да су нам потребни приручници, смернице, водичи и упутства да бисмо поред званичних докумената јавних политика за простор подигли и олакшали учешће свих грађана у поступку планирања и уређења града и земљишта;
8. Код групе радова који се односе на јавне просторе града уочено је да су они и даље једно од најважнијих преокупација струке и да се у том оквиру могу наћи унапређења и низ ужих тема као значајних и кроз које се може квалитетно испољити практична вредност урбанизма. Ово је очито код теме престоница културе, у којима се ово увек дефинише као посебан задатак;
9. Радови који су бавили урбанистичким плановима и њиховом судбином после доношења, између осталог, су недвосмислено показали да изостаје контрола у њиховој примени после доношења, а да је такво стање и теоријски и практично неодрживо. Овим се у исто време указује да се у будућности мора томе посветити пажња;
10. Републички геодетски завод (РГЗ) је потврдио своју улогу вођења развоја дигитализације простора Србије. У том смислу је закључено да се даје пуна подршка

РГЗ-у за нове пројекте у увек актуелним геодетским темама, као што су: катастар инфраструктуре, комасација земљишта, тржишна вредност непокретности и информације о угрожености од катастрофа. Посебно се истиче значај РГЗ пројекта „Паметна парцела“ који управо показује заједничка настојања геодетске и урбанистичке струке у унапређењу развоја простора Србије и надзора над њим;

11. У радовима који показују настојање и напредак РГЗ-а очигледан је веома широк опсег задатака којима се РГЗ успешно бави. Од концептуалних пројеката, као што је поље катастра инфраструктуре и подземних објеката, који преиспитује миленијумски став о доминацији земљишне парцеле над подземним и надземним сферама простора, преко комплексних ГИС апликација, као што је пројекат „Паметна парцела“, до моделских апликација, попут масовне процене вредности. Све напред наведено значајно олакшава свакодневни рад у пракси свих наших струка.
12. Одржање распона од концептуалног до потпуно апликативног у једној стручној државној организацији као што је РГЗ добија на овај начин своју пуну потврду. Ово је пример и за урбанистичку струку, да унапреди своје деловање и да повеже што боље све сегменте урбанистичког планирања и пројеката;
13. Примећено је недовољно учешће приватних стручних организација у раду конференције. Сходно томе, уочава се потреба за унапређењем сарадње конференције са приватним геодетским и урбанистичким организацијама. У случају геодетских приватних организација, оне су кључне за израду ажурних геодетских подлога за сва будућа планирања, пројектовања и грађења у држави. Урбанистичке приватне организације су посебно важне у урбанистичком пројектовању и у изради планова детаљне регулације, који се појављују као свакодневна и честа потреба. Неопходни су нам начини и приступи да се дата сарадња подигне на виши ниво.

Удружење урбаниста Србије и
Републички геодетски завод

Сребрно језеро, 31. мај 2025. године